

by the company accompanying the production sale are sufficient. The purpose of the article is to justify the need to develop and analyze peculiarities of forming marketing strategies of agricultural enterprises producing organic products. Based on the use of methods of system analysis and logical generalizations, it has been found that the development and implementation of a marketing strategy involves solving issues related to the definition of an effective sales method, the choice of an optimal sales channel and the service organization. Using the structural and functional method, it has been determined that sales methods are chosen individually, depending on the organizational, technological and social and economic peculiarities of the enterprise operation. The analysis of statistical information and summarizing references shows that, today, main marketing channels for the sale of organic food products are direct sales from a producer to a consumer through markets or stores owned by the producer. With the development of information technologies, the organization of organic production sales through online stores is of great importance. The scientific novelty of the research is to systematize forms, methods, channels of organic production sales and study main marketing strategies in the domestic market. Promising marketing tools for the development of the domestic market for organic products have been shown. The practical value of the obtained results is that they can be used in making managerial decisions and developing measures to optimize the organic production sales system. This issue has a prospect of the research aimed at improving marketing strategies for agricultural producers of organic products.

Keywords: organic products, sales strategies, sales channels, sales organization, Internet trading, organic market.

Одержано 16.04.2018 р.

УДК: 338.244.47

Фень Катерина Сергіївна,
аспірант,

Подільський державний аграрно-технічний університет

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Сукупність питань, пов'язаних із забезпеченням економічної безпеки підприємства, потребує від управляючих різних рівнів достатньо глибоких теоретичних знань та практичних навичок управлінських рішень. Забезпечення нормалізованої та ефективної господарської діяльності окремого підприємства є найважливішим аспектом досягнення певного рівня економічної безпеки. Будь-який зв'язок з часом може бути перерваний або порушений під впливом різних обставин, а отже діяльність підприємства піддається постійній небезпеці. Порушення каналів зв'язків може відбутися з наступних причин: в результаті конкуренції (добросовісної та недобросовісної); змін у навколишньому середовищі, що змушує підприємство переглядати умови договору або контракту (зміна цін, податкового законодавства, соціально-політичної ситуації); з появою більш вигідних пропозицій (більш рентабельного договору, більш привабливих умов роботи); зміни особистих відносин між керівниками; зміни фізичних умов переміщення товарних, фінансових і трудових ресурсів (в результаті аварій та інших катаклізмів, зміни митних умов, виникнення нових меж або регіональних відносин). Мета статті – висвітлення пріоритетних напрямків зміцнення економічної безпеки підприємств харчової промисловості. Теоретичну та методологічну основу наукового дослідження складають фундаментальні положення економічної теорії, теорії економічного посередництва та сучасні концепції менеджменту, а також наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячені проблемам забезпечення ефективного розвитку економічної безпеки. У процесі вирішення завдань використовувалися наступні методи наукового пізнання: загальнонаукові; порівняльний та статистичний аналіз; системно-структурний аналіз; групування; економіко-математичне моделювання. Основні отримані результати полягають у використанні науково-практичних засад та в обґрунтуванні механізмів економічної безпеки підприємства до розв'язання проблем, пов'язаних з розвитком економічної безпеки підприємств харчової промисловості. Наукова новизна дослідження полягає у поглибленні теоретичних і методичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо зміцнення економічної безпеки підприємств харчової промисловості.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, харчова промисловість, зміцнення, напрямки.

ВСТУП

У сучасних умовах нестабільності ринку успішний розвиток та функціонування будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності значною мірою залежать від надійної, якісної й ґрунтовної системи економічної безпеки. У практиці ведення бізнесу

вітчизняних підприємств заходи економічної безпеки у переважній більшості проводяться несистематично. В умовах невизначеності та мінливості зовнішнього середовища, конкурентної боротьби, кон'юнктурних коливань економіки, подолання наслідків світової фінансової кризи, для успішного і довготривалого функціонування підприємства на ринку, вирішального

значення набуває становлення та розвиток системи його економічної безпеки.

Постановка проблеми. Процес формування економічної безпеки підприємства є досить складним з огляду на значну кількість різноманітних загроз зовнішнього і внутрішнього походження, що перешкоджають забезпеченню його стійкості, стабільності та ефективного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти формування механізму економічної безпеки досліджували такі вчені, як: Ареф'єва О. В., Бедников М. О., Бухвальд Е. М., Головацькая Н. Г., Климошкин О. В., Клейнер Г. Б., Половнев К. С., Судоплатов А. П., Скляр С. В., Лекарев С. В., Матвеев Н. В., Мак-Мак П., Єрмошенко М. М., Пономарьова В. П., Лященко А. Н., Тамбовцева С. Б., Лазуренко С. В., Савін В. А., Плеханова Г. В., Раздіна О. В., Капустін М. Ю., Шликов В. В., Попович П. Я., Шлемко В. Т., а також вітчизняні: Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С., Козаченко А. В., Ковальова Д. Д., Чикуркова А. Д., Черняк О. І.

Мета статті (постановка завдання). Метою статті є висвітлення пріоритетних напрямків зміцнення економічної безпеки підприємств харчової

промисловості.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Забезпечення економічної безпеки підприємства – це неперервний процес, спрямований на захист економічних інтересів власника та підприємства, який здійснюється суб'єктами безпеки в рамках визначених власником та діючим законодавством повноважень. Виходячи з цього у системі управління економічною безпекою слід визначити зміст, цілі, завдання, принципи і алгоритм заходів її дотримання на підприємстві.

Стійке функціонування та розвиток підприємства потребує створення власної системи безпеки. Під системою економічної безпеки підприємства нами розуміється комплекс теоретичних підходів і практичних дій, що визначають максимально повний захист життєво-важливих інтересів підприємства від загроз, породжених його внутрішніми бізнес-процесами та зовнішнім середовищем. Структурно-логічну композицію такої системи для підприємств харчової промисловості надано на рис. 1.

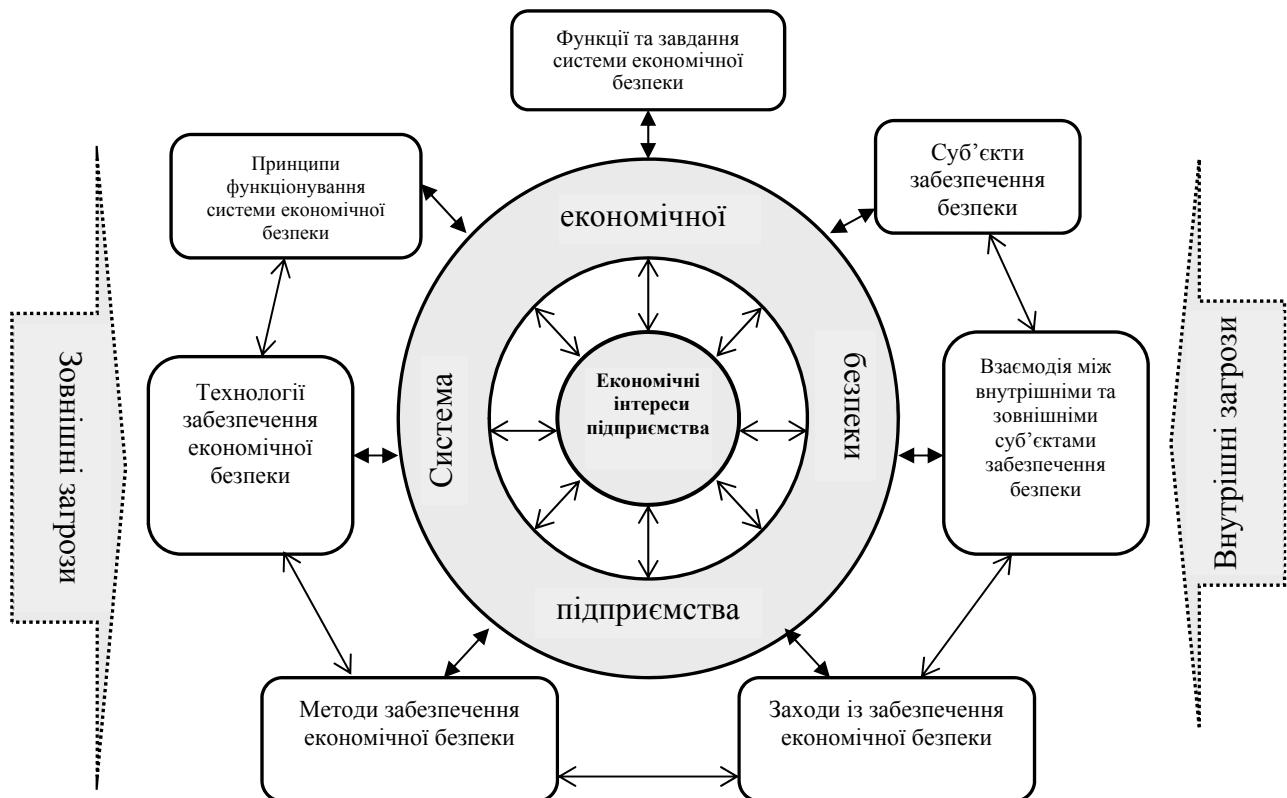

Рис. 1. Складові системи економічної безпеки підприємств харчової промисловості

Джерело: складено за дослідженнями автора

Система економічної безпеки підприємства харчової промисловості напряму залежить від рівня розвитку і структури його виробничої діяльності, ефективності її використання, кваліфікації кадрів, від стану навколишнього середовища, зокрема конкурентного середовища, ризикованості виробництва.

Наведену систему доцільно розглядати, спираючись на основні системні принципи: комплексність або системність; пріоритет заходів

попередження; безперервність; законність; плановість; економічність; взаємодія; компетентність; поєднання гласності та конфіденційності; плановості та повної підконтрольності заходів системи економічної безпеки керівництву підприємства.

На думку В. Л. Ортинського, І. С. Керницького, З. Б. Живко [3], засади, на яких будується система безпеки підприємства, знаходять своє відображення в законодавчо закріплених принципах, які умовно можна поділити на базові, тобто загального характеру, та

спеціальні. До базових принципів автори відносять: законності, юридичної рівності перед законом всіх суб'єктів забезпечення безпеки фірми; захисту інтересів суб'єктів безпеки; свободи у забезпеченні безпеки фірми; системності; безперервності; взаємної відповідальності особи; дотримання балансу життєво важливих інтересів особи, суспільства, держави; дотримання прав та свобод фізичних та юридичних осіб; інтеграції з міжнародними системами безпеки. Вищезазначені принципи відображають риси засад, на яких має будуватися правова основа формування системи економічної безпеки підприємства.

До спеціальних принципів відносять: поєднання гласності та конфіденційності; компетенції; взаємодії; економічності; адаптованості; плановості; передового матеріально-технічного оснащення; надійності; ефективного контролю [3].

Головним завданням системи управління економічною безпекою підприємств харчової промисловості є передбачення і випередження можливих загроз, що призводять до кризового стану, а також проведення антикризового управління, яке спрямоване на виведення підприємства з кризового стану; мінімізація зовнішніх і внутрішніх загроз економічному стану суб'єкта підприємництва, зокрема його фінансовим, матеріальним, інформаційним, кадровим ресурсам, на основі розробленого комплексу заходів економіко-правового і організаційного характеру. Слід мати на увазі, що найбільше значення у справі забезпечення економічної безпеки підприємництва мають первинні економіко-правові та організаційні заходи, що забезпечують фундамент, основу системи безпеки, на відміну від вторинних – технічних, фізичних тощо.

На підставі функціонально-цільового опису структури системи управління економічною безпекою підприємства показано, що ефективна реалізація процесу управління економічною безпекою стає можливою за підтримки сукупності економіко-математичних моделей, які об'єднано в єдиний комплекс моделей оцінки й аналізу економічної безпеки підприємства (рис. 2). Запропонований у роботі комплекс містить три блоки: формування інформаційного простору дослідження; оцінка та аналіз економічної безпеки підприємства; формування та аналіз рішень з управління економічною безпекою підприємства.

Метою першого блоку є формування системи показників, найбільш вагомих для оцінки економічної безпеки, за допомогою розробленої інформаційної моделі. Метою другого блоку є розробка моделей оцінки й аналізу економічної безпеки підприємства. Усі моделі на цьому етапі об'єднано в три модулі, за якими на підставі відповідних моделей здійснюють загальну оцінку економічної безпеки підприємства й визначають домінуючі загрози економічній безпеці. Перший модуль оцінки економічної безпеки містить моделі, призначенням яких є розрахунок значень показників, що дозволяє прослідкувати зміну як загального рівня економічної безпеки підприємства, так і її складових. Другий модуль містить моделі вибору домінуючих

загроз економічній безпеці підприємства та модель оцінки впливу зовнішніх загроз на економічну безпеку підприємства. За першою моделлю цього модуля здійснюють ранжирування загроз з боку внутрішнього середовища за їх впливом на загальний рівень економічної безпеки підприємства, що дозволяє проаналізувати й виявити найбільш вагомі чинники, що є потенційними загрозами безпеці.

Призначенням другої моделі є оцінка впливу загроз зовнішнього характеру на загальний рівень економічної безпеки підприємства. У третьому модулі за допомогою моделі взаємозв'язку загального рівня економічної безпеки підприємства з рівнями безпеки підприємства за окремими складовими досліджують вплив окремих складових безпеки на її загальний рівень. Наступна модель цього модуля – модель ідентифікації класів економічної безпеки підприємства – дозволяє отримати інформацію про клас безпеки у поточному та перспективному періодах.

Метою третього блоку є формування множини рішень з управління економічною безпекою підприємства на підставі інформації про її клас та загрози. Ці рішення має бути включено до системи запобігання та усунення дестабілізуючого впливу загроз економічній безпеці підприємства.

Для реалізації запропонованого комплексу моделей було використано дані статистичної звітності підприємства харчової промисловості за 2012-2016 роки. Відповідно до запропонованого комплексу моделей (див. рис. 2) відбір показників безпеки є першочерговим завданням під час оцінки економічної безпеки підприємства, результати рішення якого безпосередньо впливатимуть на ефективність управління безпекою. Для вирішення цього завдання пропонується інформаційна модель оцінки економічної безпеки, призначення якої полягає у формуванні і фільтрації попередніх показників, найбільш значущих для оцінки безпеки.

Застосовуючи дані заходи щодо забезпечення економічної безпеки на підприємстві, зростає ймовірність подальшого його життєвого циклу, адже лише за рахунок чітко організованої системи економічної безпеки підприємство зможе активно змагатися у конкурентній боротьбі за своє місце на ринку.

Тому розглянемо цілі економічної безпеки для підприємств харчової промисловості залежно від стадії життєвого циклу (табл. 1). В роботі визначено, що на підприємстві склалась ситуація, характерна для стадії спаду з високою ймовірністю настання ситуації банкрутства.

У процесі управління економічною безпекою підприємства необхідно враховувати наявний рівень економічної безпеки в тандемі із тенденціями її змін у просторі та стратегічними пріоритетами і можливостями у напрямі її забезпечення.

Тенденції зміни рівня економічної безпеки підприємства в часі та аналіз причин таких змін дають необхідну інформацію для вибору правильної стратегії управління економічною безпекою підприємства.

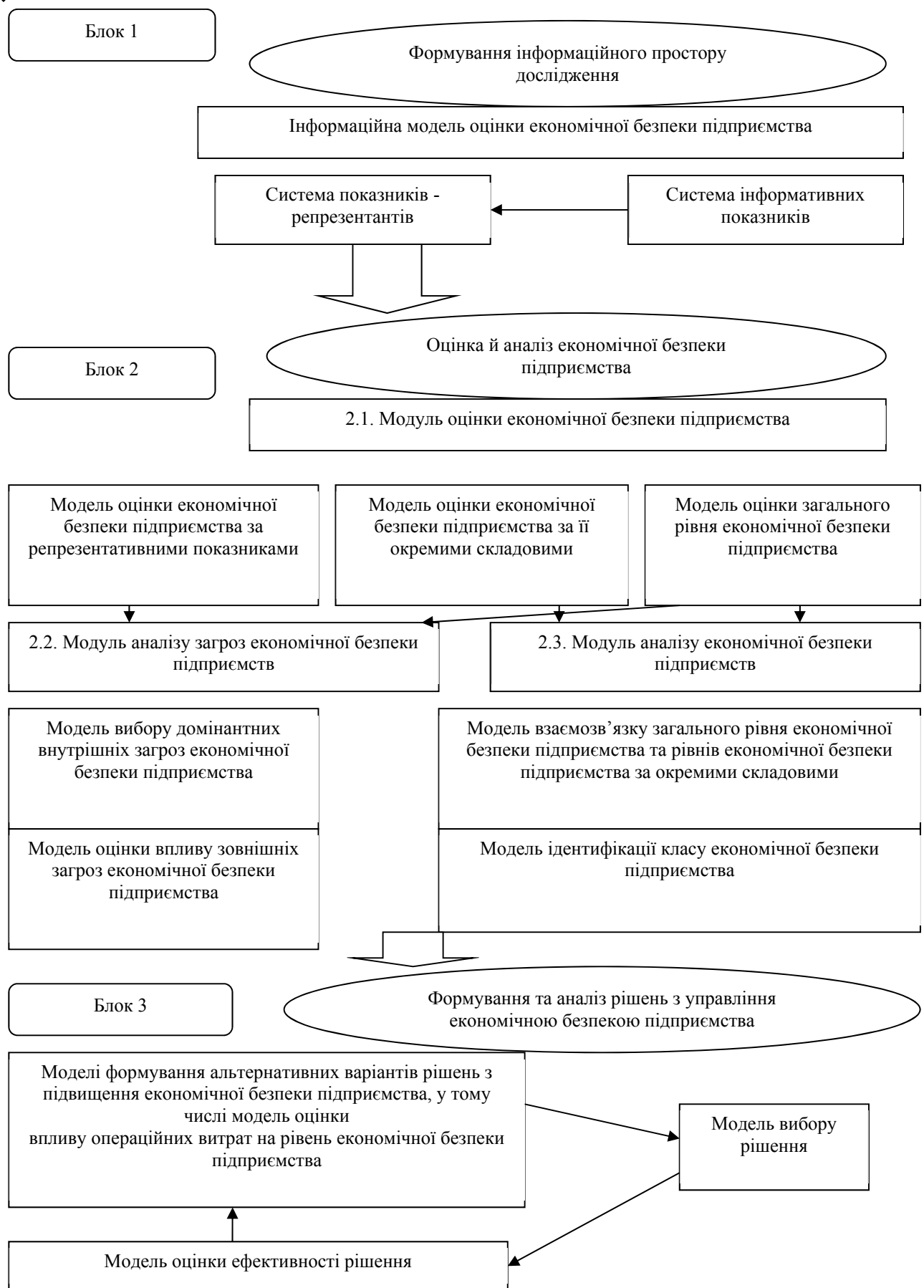

Рис. 2. Комплекс моделей оцінки й аналізу економічної безпеки підприємства

*Розроблено автором

Цілі економічної безпеки підприємств харчової промисловості з врахуванням стадії життєвого циклу підприємства

Функціональна складова економічної безпеки підприємства	Цілі економічної безпеки підприємства
Фінансова	Забезпечення збалансованості, пошук шляхів підвищення фінансової стійкості, покращення структури активів і пасивів, оптимізація структури фінансових ресурсів
Інтелектуальна та кадрова	Збереження кількості робочих місць
Техніко-технологічна	Недопущення скорочення обсягів діяльності
Політична та нормативно-правова	Розробка заходів, спрямованих на подолання кризи інтересів суспільних груп всередині підприємства і поза його межами
Інформаційна	Розробка заходів для підвищення рівня безпеки рівня інформаційного середовища підприємства; збір інформації, спрямованої на антикризову діяльність
Екологічна	Посилення санкцій за порушення екологічних стандартів та вимог у сфері екологічного законодавства; план забезпечення екологічної складової як частина антикризової програми та економічної безпеки підприємства
Силова	Недопущення протиправних дій працівників, забезпечення ефективної реалізації заходів за ресурсами та виконавцями

*Розроблено автором

Для встановлення тенденції зміни економічної безпеки підприємства в часі доцільно використати матрицю (табл. 2), в основі побудови якої лежать такі припущення:

– ринкове середовище, в якому працює підприємство є динамічним;

– підприємство перебуває в інформаційному просторі, має змогу ідентифікувати зміни в зовнішньому середовищі та прогнозувати їх на

перспективу;

– підприємство має певний рівень потенціалу та досягло конкретного рівня економічної безпеки підприємства, який сформовано взаємною дією факторів впливу внутрішнього та зовнішнього середовищ. Зміни у рівні економічної безпеки ініціюються самим підприємством, а зовнішні чинники незалежно від підприємства;

Таблиця 2

Матриця зміни рівня економічної безпеки підприємств харчової промисловості

Тенденція змін рівня економічної безпеки підприємства		Зовнішнє середовище		
		Покращення умов	Умови постійні	Погіршення умов
Внутрішнє середовище	Рівень економічної безпеки підприємства з часом знижується	Рівень економічної безпеки підприємства стабільний	Рівень економічної безпеки підприємства помірно спадає	Рівень економічної безпеки підприємства стрімко спадає
	Рівень економічної безпеки підприємства залишається без змін	Рівень економічної безпеки підприємства помірно зростає	Рівень економічної безпеки підприємства стабільний	Рівень економічної безпеки підприємства помірно спадає
	Рівень економічної безпеки підприємства з часом зростає	Рівень економічної безпеки підприємства стрімко зростає	Рівень економічної безпеки підприємства помірно зростає	Рівень економічної безпеки підприємства стабільний

*Розроблено автором

– залежність рівня економічної безпеки від часової детермінанти може мати три можливих сценарії: рівень знижується, рівень певний час є незмінним, рівень зростає (підвищується). Якщо підприємство не здійснює цілеспрямований вплив на рівень економічної безпеки (зберігає існуючий стан і не провадить політику зростання), то з часом рівень його економічної безпеки має тенденцію до зниження. Якщо зовнішні чинники послаблюються, проте ще не

здають руйнівного впливу потенціалу підприємства, то рівень економічної безпеки може певний час знаходитись на одному рівні. Якщо зовнішні чинники підсилюють внутрішні намагання підприємства, створюючи синергійний ефект, то рівень економічної безпеки зростає;

– передбачається, що зміна економічної безпеки відбувається поступово: «стабільний рівень» – «помірна зміна» – «сильна зміна». Незначні зміни

приймаються за відсутність змін;

– найкращим сценарієм розвитку для підприємства є нарощування (постійне зростання) рівня економічної безпеки.

Матриця зміни рівня економічної безпеки дозволяє позиціонувати підприємство та здійснювати вибір варіанта його розвитку залежно від зміни рівня

економічної безпеки підприємства (табл. 3). Вона відображає взаємодію чинників і дає змогу встановити напрям і причини змін економічної безпеки підприємства в часі. У кожному випадку підприємство має три варіанти розвитку подій (стабільний стан, покращення стану, погіршення стану), кожен з яких має певні причини і потребує конкретних рекомендацій.

Таблиця 3

Матриця вибору стратегії управління економічною безпекою підприємства

Тенденції зміни рівня економічної безпеки підприємства	Характеристика рівня економічної безпеки підприємства	Ступінь готовності до стратегічних змін		
		Низький	Середній	Високий
Рівень економічної безпеки підприємства стабільний	Виникає за умови однонаправлених змін зовнішніх і внутрішніх чинників: погіршення фінансових можливостей одночасно з послабленням впливу зовнішніх чинників; консервації внутрішніх чинників за умов зовнішньої стабільності; посилення потенціалу нівелюється силою впливу зовнішніх чинників	Пасивна стратегія	Стратегія поступового розвитку	Експансійна стратегія
Рівень економічної безпеки підприємства помірно спадає	Можливості підприємства з часом слабшають (вплив зовнішніх чинників не суттєвий); оскільки потенціал підприємства з часом не змінюється він поступово перестає витримувати тиск, який обумовлений дією зовнішніх чинників.	Захисна стратегія	Стабілізаційна стратегія	Стратегія поступового розвитку
Рівень економічної безпеки підприємства стрімко падає	Найгірша ситуація, що призводить до втрати можливостей підприємства. Підприємство не встигає реагувати на зміни, які обумовлені дією зовнішніх чинників, приділяє недостатню увагу своєму економічному стану.	Стратегія, заснована на звичайних можливостях	Анти-кризова стратегія	Стабілізаційна стратегія
Рівень економічної безпеки підприємства помірно зростає	Внутрішні складові фінансового потенціалу збалансовані і підприємство фінансово стійке, або коли ситуація складається йому на користь.	Стратегія збереження	Стратегія поступового розвитку	Експансійна стратегія
Рівень економічної безпеки підприємства стрімко зростає	Результат синергії (посилення впливу внутрішніх чинників при послабленні дії зовнішніх).	Захисна стратегія	Стратегія поступового розвитку	Експансійна стратегія

**Розроблено автором.*

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Для ефективного функціонування системи економічної безпеки підприємств харчової промисловості необхідне її належне забезпечення, що потребує комплексного підходу у формуванні. Відтак, під забезпеченням економічної безпеки підприємства слід розуміти організовану діяльність зовнішніх та внутрішніх суб'єктів забезпечення економічної безпеки, об'єднаних загальними цілями щодо протидії небезпекам та загрозам.

Сталий розвиток є основою стабільного функціонування та поліпшення діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. Сучасні умови функціонування підприємств обумовлені високим ступенем нестабільності та нестійкості, що пов'язано з ситуацією, яка склалася під впливом загальносвітової економічної кризи. Це викликає загальне зниження рівня економічної безпеки підприємств, а отже, і можливості забезпечення їх сталого розвитку. У зв'язку з цим, проблема забезпечення економічної безпеки підприємств стає дуже актуальною і потребує вирішення багатьох питань. У своїй діяльності

підприємство формує і налагоджує зв'язки з іншими суб'єктами господарювання, державними і муніципальними органами влади.

Подальші дослідження будуть спрямовані на

теоретично обгрунтовані напрями зміцнення економічної безпеки підприємств харчової промисловості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козаченко, А. В., Пономарьов, В. П., Лященко, А. Н. (2003). Економічна безпека підприємства. Сутність і механізм забезпечення: монографія. К. Видавництво «Лібра», 280.
2. Пономаренко, В. С., Кавун, С. В. (2008). Концептуальні основи економічної безпеки. Монографія. Харків: Вид. ХНЕУ, 256.
3. Рябкина, І. В. Конкурентоспособность, как фактор экономической безопасности предприятия. Режим доступу: <http://masters.donntu.org/2004/fem/ryabkina/diss/index.htm>.
4. Мішина, І. Г. (2007). Економічна безпека в умовах ринкових трансформацій: дис. канд. екон. наук. спец. 08.00.01. Донецьк, 235.
5. Горячева, К. С. (2003). Фінансова безпека підприємства, сутність та місце в системі економічної безпеки. Економіст, (№8), 65-67.

REFERENCES

1. Kozachenko, A. V., Ponomarev, V. P., Lyashchenko, A. N. (2003). Economic security of the enterprise. Essence and mechanism of support: monograph. K. Publishing House «Libra».
2. Ponomarenko, V. S., Kavun, S. V. (2008). Conceptual foundations of economic security. Monograph. Kharkiv: View. HNEU.
3. Ryabkina, I. V. Competitiveness as a factor of economic security of the enterprise. Retrieved from <http://masters.donntu.org/2004/fem/ryabkina/diss/index.htm>.
4. Mishina, I. G. (2007). Economic security in the conditions of market transformations: diss. k.kon Sciences: special 08.00.01. Donetsk, 235.
5. Goryacheva, K. S. (2003). Financial security of the enterprise, the essence and place in the system of economic without the pitch. Economist, 8, 65-67.

Фень Екатерина Сергеевна. ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ УКРЕПЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Совокупность вопросов, связанных с обеспечением экономической безопасности предприятия, требует от управляющих различных уровней достаточно глубоких теоретических знаний и практических навыков управленческих решений. Обеспечение нормализованной и эффективной хозяйственной деятельности отдельного предприятия является важнейшим аспектом достижения определенного уровня экономической безопасности. Любой связь со временем может быть прерван или нарушен под влиянием различных обстоятельств, а, следовательно, деятельность предприятия подвергается постоянной опасности. Нарушение каналов связей может произойти по следующим причинам: в результате конкуренции (добросовестной и недобросовестной) изменений в окружающей среде, заставляет предприятие пересматривать условия договора или контракта (изменение цен, налогового законодательства, социально-политической ситуации); с появлением более выгодных предложений (более рентабельного договора, более привлекательных условий работы); изменения личных отношений между руководителями; изменения физических условий перемещения товарных, финансовых и трудовых ресурсов (в результате аварий и других катаклизмов, изменения таможенных условий, возникновение новых границ или региональных отношений). Цель статьи - освещение приоритетных направлений укрепления экономической безопасности предприятий пищевой промышленности. Теоретическую и методологическую основу научного исследования составляют фундаментальные положения экономической теории, теории экономического посредничества и современные концепции менеджмента, а также научные труды отечественных и зарубежных ученых, посвященные проблемам обеспечения эффективного развития экономической безопасности. В процессе решения задач использовались следующие методы научного познания: общенаучные; сравнительный и статистический анализ; системно-структурный анализ; группировки; экономико-математическое моделирование. Основные полученные результаты заключаются в использовании научно-практических основ и в обосновании механизмов экономической безопасности предприятия к решению проблем, связанных с развитием экономической безопасности предприятий пищевой промышленности. Научная новизна заключается в углублении теоретических и методических основ и разработке практических рекомендаций по укреплению экономической безопасности предприятий пищевой промышленности.

Ключевые слова: экономическая безопасность предприятия, пищевая промышленность, укрепление, направления.

Kateryna Fen S. PRIORITY DIRECTIONS OF STRENGTHENING OF ECONOMIC SAFETY OF FOOD INDUSTRY ENTERPRISES

The set of issues related to the provision of economic security of the enterprise requires managers of different levels

to have sufficiently deep theoretical knowledge and practical skills for making efficient managerial decisions. Ensuring a normalized and efficient business activity of an individual enterprise is the most important aspect of achieving a certain level of economic security. Any connection with time may be interrupted or broken under the influence of various circumstances, and therefore the activity of the enterprise is subject to constant danger. Violation of communication channels may occur for the following reasons: as a result of competition (honest and unfair); changes in the environment, which forces the company to revise the terms of the contract or agreement (price changes, tax legislation, social and political situation); with the appearance of more favorable offers (more profitable contract, more attractive working conditions); changes in personal relationships between managers; changes in the physical conditions of the movement of commodity, financial and labor resources (as a result of accidents and other catastrophes, changes in customs conditions, the emergence of new boundaries or regional relations). The purpose of the paper is to highlight the priority areas for strengthening the economic security of food industry enterprises. The theoretical and methodological basis of scientific research are the fundamental positions of economic theory, the theory of economic mediation and modern management concepts, as well as scientific works of foreign and Ukrainian scientists devoted to problems of ensuring the effective development of economic security. In the process of solving problems, we used the following methods of scientific knowledge: general scientific; comparative and statistical analysis; system-structural analysis; grouping; economic-mathematical modeling. The main results obtained are the use of scientific and practical principles and the substantiation of the mechanisms of economic security of the enterprise to solve problems related to the development of economic security of food industry enterprises. Scientific novelty. It is to deepen theoretical and methodical principles and develop practical recommendations for strengthening the economic safety of food industry enterprises.

Key words: *economic safety of the enterprise, food industry, strengthening, directions.*

Одержано 18.03.2018 р.